

Minoritetsspråklige barn

TOLKNINGSUTTALELSE | 05.09.2014

Her får du en oversikt over regelverk som kan være særlig relevant for minoritetsspråklige barn i barnehagen.

Gjelder

- [Barnehageloven - § 16 Rett til plass i barnehage](#)
- [Barnehageloven - § 18 Prioritet ved opptak](#)

Barn med minoritetsspråklig bakgrunn som går i barnehage, har de samme rettighetene som andre barn som går i barnehage. Her finner du informasjon om de delene av regelverket som kan være ekstra relevant for denne gruppen.

Minoritetsspråklige barn - hvem er det?

Minoritetsspråklige barn er ikke definert i barnehageloven eller forskriften. I denne sammenhengen omfatter de derfor alle barn som har en minoritetsspråklig bakgrunn.

Rett til barnehageplass

Retten til barnehageplass følger av barnehageloven § 12a. Barn som fyller ett år innen utgangen av august det året foreldre søker om barnehageplass, har rett til plass i barnehage fra august i året de fyller ett år. Barn som fyller ett år i september eller senere, har rett til plass fra august året etter. Et barn har rett til

barnehageplass fram til han eller hun skal begynne på skolen. Barnet har rett til plass i den kommunen der han eller hun er bosatt.

Barn med minoritetsspråklig bakgrunn har samme rett til barnehageplass som andre barn.

Prioritet ved opptak

Minoritetsspråklige barn som gruppe er ikke gitt lovfestet rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Flere kommunale og private barnehager velger likevel å prioritere minoritetsspråklige barn ved opptak. Det er adgang til dette hvis det er fastsatt i barnehagens vedtekter. De kan likevel ikke prioritere foran barna som har prioritet i barnehageloven § 13.

Særskilt tilskudd til språkstimulering av minoritetsspråklige barn

I tillegg til det vanlige tilskuddet som barnehagen får av kommunen etter forskrift om tilskudd til barnehager, kan barnehagen få tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Barnehagen kan kun få dette tilskuddet hvis den har barn med en annen språk- og kulturbakgrunn enn norsk. Dette gjelder imidlertid ikke barn som har norsk, samisk, svensk, dansk eller engelsk som morsmål.

Direktoratet gir tilskuddet til kommunene basert på antall minoritetsspråklige barn som går i barnehage. Kommunen fordeler tilskuddet til barnehager og andre tjenester. Søknaden fra barnehagen må vise hvilke behov barnehagen har for ekstra ressurser for å tilrettelegge for språkstimulering av barn med minoritetsspråklig bakgrunn.

Tilskudd til språkstimulering

Krav til innhold i barnehagetilbudet

Barnehageloven og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver inneholder mange krav til barnehagetilbudet. Reglene gjelder for tilbudet til alle barna i barnehagen, men noen steder i rammeplanen er barn med minoritetsspråklige bakgrunn særlig omtalt.

Kommunen må legge til rette for at alle barna i barnehage får et fullverdig og likeverdig barnehagetilbud. Barnehagen skal støtte alle barnas utvikling og gi et tilpasset barnehagetilbud basert på barnas egne forutsetninger. Dette omfatter også minoritetsspråklige barn, som kan ha særlig utbytte av barnehagen for sosial og språklig utvikling.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn,

jf. barnehageloven § 2. Barnehagen skal også formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Forskrift om rammeplan for barnehagens innholds og oppgaver krever blant annet at barnehagen skal sørge for å

- integrere barnet i det sosiale og kulturelle fellesskapet
- støtte barnets helhetlige utvikling basert på egne forutsetninger
- støtte dobbel kulturtilhørighet
- skape et språkstimulerende miljø
- støtte at barnet bruker sitt morsmål
- arbeide aktivt med å fremme barnets norskspråklige kompetanse

Språkstimulering

Noen barn har sen språkutvikling eller andre språkproblemer. Det kan være både barn med norskspråklig bakgrunn og barn med minoritetsspråklig bakgrunn. De må få tidlig og god hjelp.

Barnehagen kan oppdage og hjelpe ved å gjøre helhetlige observasjoner av barnas ferdigheter og utvikling. Dette er en del av barnehagens oppgaver. Systematisk kartlegging av et barns ferdigheter, for eksempel i språk, krever derimot samtykke fra foreldrene på forhånd.

Veileder om språk i barnehagen

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Spesialpedagogisk hjelp

Hvis ansatte i barnehagen er bekymret for et barns utvikling og har oppdaget at barnet kan ha behov for særskilt støtte og oppfølging, kan det bli aktuelt for barnehagen å samarbeide med andre tjenester i kommunen. Hvis barnet utvikler seg senere eller annerledes enn det som er forventet, kan det ha krav på spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 19 a. Vilkåret for krav på spesialpedagogisk hjelp er at barnet har særlig behov for slik hjelp. Foreldrene kan kreve at kommunen undersøker om barnet trenger spesialpedagogisk hjelp.

Foreldrene skal bli involvert og si ja før kommunen ber PP-tjenesten om å utrede barnet, og skal bli involvert og si ja før kommunen bestemmer at barnet skal få spesialpedagogisk hjelp. Spesialpedagogisk hjelp er gratis.

De ansatte i barnehagen må være i stand til å se og vurdere barnas språk i et flerspråklig perspektiv. Det er viktig å være oppmerksom på at det som regel tar lengre tid å lære seg flere språk enn bare ett.

Det er derfor vanlig med en noe langsommere progresjon i språkutviklingen når barnet lærer flere språk.

Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Samarbeid med foreldrene

I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldre har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer krever respekt, lydhørhet og innsikt. Dette forutsetter at personalet er bevisste og tydelige i egen yrkesrolle og trygge på egen kompetanse.

Minoritetsspråklige foreldre skal få samme informasjon fra barnehagen som andre foreldre. Språkutfordringer og/eller kulturutfordringer kan håndteres for eksempel ved at barnehagen har flerspråklige ansatte og informasjonsskriv på flere språk.

Samarbeid med foreldrene er spesielt viktig når barnehagen samarbeider med andre tjenester i kommunen og ved eventuell kartlegging av et barn. Her kreves det at foreldrene faktisk har forstått hva barnehagen ønsker å gjøre og har gitt sitt samtykke til dette på forhånd.

Overgangen fra barnehage til skole

Det følger av rammeplanen at barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barnets overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem.

Hvis barnehagen ønsker å gi skolen informasjon om enkeltbarn, for eksempel om barnets utvikling og ferdigheter, må foreldrene til barnet ha sagt ja til dette.

Overgangen fra barnehage til skole